

Motion till riksdagen 2005/06:L396

av Ulf Holm m.fl. (mp)

Konsumentskydd vid ingående av avtal

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram lagstiftningsförslag om att samtliga avtal med tillhörande villkor, längre än en viss textmassa eller med en teckenstorlek under en viss storlek, skall ha ett versionsnummer eller datum för senaste ändring för att vara giltiga.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att gränsen för avtalets omfattning, för att tillämpa kravet på versionsnotering av avtal, skall vara strängare för avtal som tecknas med hjälp av dator eller dylikt än för avtal som godkänns för hand på papper.
3. Riksdagen begär att regeringen lägger fram lagstiftningsförslag om att när avtal större än en viss textmassa ändras skall det anges i det ändringsbesked som konsumenten erhåller vilka avtalsparagrafer som ändringen berör.

Motivering

Det har blivit vanligare att man som konsument ska godkänna avtal eller får besked om att avtalsvillkor har ändrats. Det kan gälla allt från hyra av bil, tecknande av bankkonto och försäkringar till köp av biljetter på Internet. En annan tendens i samhället har blivit att den ”fritid” som vi ännu inte måste göra något med har blir alltmer sällsynt och dyrbar. I denna utveckling har inte konsumentskyddet hängt med.

Som konsument erhåller vi med de flesta avtal vi godkänner ansvar och skyldigheter i en tid då undantagen för motparten blir fler och fler. Att vi får mindre tid att sätta oss in i betydelsen av de avtalsvillkor som vi av praktiska skäl är mer eller mindre tvungna att godkänna för att få tillgång till en viss vara eller tjänst är ett allvarligt problem. Det drabbar många enskilda utan samtidig kännedom om andra i samma situation vilket gör det svårt att mobilisera konsumentmakten. Allt fler unga och oerfarna kommer i situationer där

Fel! Okänt namn på

avtal ska godkännas (framför allt Internettjänster och Internetbokningar), vilket gör situationen ännu allvarligare.

Att ge folk mer tid är svårt men att underlätta för folk att få ut mer av den tid som är tillgänglig för dem är lättare. Om alla avtal med tillhörande villkor, längre än en viss textmassa eller med en teckenstorlek under en viss storlek, tvingades ha ett versionsnummer eller datum för senaste ändring så skulle ett avtal endast behöva studeras ifall det aktuella avtalets version är tillkommen efter det att avtalet senast godkändes. Det förbättrar situationen både när ett avtal ska tecknas på nytt och när ett massutskick görs om att villkoren i ett befintligt avtal har ändrats, i det senare fallet bland annat eftersom en konsument kan ha tecknat avtalet efter att ändringen gjorts. Den omfattning, alltså textmassa eller teckenstorlek, som anges som gräns för när avtalsversionsnummer måste anges bör vara mindre då avtalet godkänns med hjälp av dator eller liknande hjälpmedel. Detta för att (1) det fortfarande är ansträngande för de flesta att läsa stora sammanhängande textmängder på en skärm, för att (2) tempot vid Internetsurfing i allmänhet är högre än när ett avtal skrivet på papper erhålls och för att (3) många ”sista-minuten”-bokningar sker på Internet där ett godkännande sker i tidskonkurrens med andra som är ute efter samma vara eller tjänst.

När avtal med långa och/eller många villkor ändras

Försäkringsavtal hör till de avtal som ofta får ändrade villkor. De tillhör också de mest omfattande avtalen som textmassa betraktat och nästan varje familj har åtminstone ett sådant avtal. Det är inte orimligt att konkurrensen är bristfällig mellan produkter som har stora avtal. Troligen är det få konsumenter som tar sig tid att lusläsa mer än ett fåtal avtal, för att finna det för dem mest prisvärda och/eller bästa. Det märks tydligt på så sätt att många försäkringar erbjuds med en enkel kryssruta ”Ja, jag vill teckna Försäkring X”, och att man sällan ser kryssrutan ”Ja tack, sänd mig de fullständiga villkoren för Försäkring X”. I vissa fall får man inte ens de fullständiga villkoren efter att man har tecknat avtalet!

För att underlätta för konsumenterna och förbättra konkurrensen kan man besluta att när avtal större än en viss textmassa ändras så ska det anges i ändringsbesked som konsumenten erhåller vilka avtalsparagrafer som ändrats. Då skulle det räcka för konsumenten att jämföra den nya och den gamla lydelsen av den ändrade paragrafen i stället för att försöka finna ändringen genom att läsa hela det nya och det gamla avtalet.

Stockholm den 5 oktober 2005

Ulf Holm (mp)

Mona Jönsson (mp)

Ingegerd Saarinen (mp)